

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Direcția politici în domeniul raporturilor de muncă și dialog social
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Elaborarea proiectului este determinată de obiectivele stabilite în Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2024–2027, în special acțiunile privind consolidarea capacităților instituționale ale autorităților de inspecție a muncii și armonizarea legislației naționale cu Convențiile Organizației Internaționale a Muncii (nr. 81, nr. 129, nr. 155) și cu principiile Directivei 89/391/CEE privind securitatea și sănătatea în muncă.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative În prezent, cadrul normativ care reglementează activitatea de control în domeniul muncii este divizat între Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Deși ambele acte au drept scop asigurarea legalității în activitatea de control, nu există o corelare coerentă între acestea, ceea ce generează neuniformitate în aplicarea normelor și incertitudine juridică atât pentru autoritățile de control, cât și pentru mediul de afaceri. Legea nr. 131/2012 stabilește principiile generale de organizare și efectuare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător, axându-se pe procedurile administrative și garanțiile oferite persoanelor supuse controlului. În același timp, Legea nr. 140/2001 reglementează activitatea specifică a Inspectoratului de Stat al Muncii, însă o face într-o manieră fragmentară și parțială, fără a integra procedurile prevăzute de Legea nr. 131/2012 și fără a distinge suficient între controalele efectuate asupra persoanelor juridice de drept privat și cele asupra autorităților publice. Această lipsă de armonizare a condus, în practică, la interpretări divergente privind statutul juridic al actelor de control emise de inspectorii de muncă, la suprapuneri de competențe între diferite autorități, precum și la dificultăți în aplicarea uniformă a măsurilor de sancționare sau de remediere. Totodată, Legea nr. 140/2001 nu reglementează explicit drepturile și garanțiile persoanelor supuse controlului, procedura de contestare a procesului-verbal de control sau mecanismele de asigurare a transparenței actului de inspecție. În lipsa unei integrări clare între cele două legi, activitatea de control în domeniul muncii a fost adesea percepută ca neunitară, lipsită de previzibilitate și, uneori, dificil de conciliat cu principiile unei administrații publice moderne, centrate pe transparență, proporționalitate și respectarea drepturilor părților implicate.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Scopul proiectului de lege este armonizarea cadrului normativ privind activitatea de control în domeniul muncii, prin modernizarea și completarea Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în vederea corelării acesteia cu principiile, procedurile și garanțiile prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Proiectul urmărește crearea unui mecanism unitar și coerent de efectuare a controlului de stat în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă, care să asigure echilibrul dintre necesitatea exercitării funcției de supraveghere a statului și protecția drepturilor subiecților supuși controlului.

De asemenea, inițiativa legislativă are ca scop alinierea practicilor Inspectoratului de Stat al Muncii la standardele internaționale promovate de Organizația Internațională a Muncii, în special la prevederile Convenției nr. 81 privind inspecția muncii și Convenției nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest sens, modificările propuse consolidează rolul Inspectoratului de Stat al Muncii ca autoritate independentă, imparțială și competentă, capabilă să asigure respectarea legislației muncii și protecția salariaților. În esență, proiectul de lege reprezintă o reformă structurală a Legii nr. 140/2001, care nu se limitează la actualizarea terminologiei sau la simpla includere a normelor procedurale, ci urmărește o modernizare conceptuală a regimului inspecției muncii, astfel încât activitatea inspectorilor să se desfășoare într-un cadru clar, predictibil și echitabil pentru toate părțile implicate.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Nu este necesar.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public Nu aduce niciun impact asupra sectorului public, nu aduce niciun impact structural/instituțional asupra sistemului administrației publice.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Acest proiect nu aduce niciun impact financiar, nu este nevoie de resurse financiare pentru implementarea/punerea în aplicare a actului normativ din acest proiect.
4.3. Impactul asupra sectorului privat ✓ claritate și previzibilitate în desfășurarea controalelor; ✓ reducerea riscului de abuz administrativ; ✓ eficientizarea comunicării cu autoritatea de control prin digitalizarea proceselor (semnături electronice, transmiterea actelor online).
4.4. Impactul social ✓ Creșterea protecției lucrătorilor, inclusiv garantarea drepturilor și condițiilor de muncă minime pentru lucrătorii angajați prin agent de muncă temporară. ✓ Creșterea oportunităților de angajare, oferind mai multe oportunități de angajare temporară. ✓ Condiții de securitate și sănătate în muncă pentru lucrătorii cu un raport de muncă temporară, precum și pentru lucrătorii cu un raport de muncă pe durată determinată echivalente cu condițiile de securitate și sănătate în muncă asigurate de angajator pentru lucrătorii cu raport de muncă pe durată nedeterminată. 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Nu aduce niciun impact asupra datelor cu caracter personal. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu aduce niciun impact.
4.5. Impactul asupra mediului Nu sunt.
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu sunt.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE Proiectul de lege este compatibil cu: • Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81/1947, nr. 129/1969 și nr. 155/1981; • principiile Directivei 89/391/CEE privind îmbunătățirea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă;

- Recomandarea (UE) 2017/761 privind transparența administrativă în inspecțiile de muncă.

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

A) Obiectivele actului juridic al UE:

– Asigurarea corelării legislative dintre Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, astfel încât regulile procedurale aplicabile ISM (inițierea, desfășurarea și finalizarea controlului, drepturile persoanei controlate, actele și căile de atac) să fie unitare, previzibile și proporționale;

– Clarificarea competențelor și instrumentelor ISM pentru prevenirea și combaterea încălcărilor legislației muncii și SSM, prin instituirea expresă a: domeniului de competență, modalităților de inițiere (inclusiv situații urgente), condițiilor și măsurilor post-control, formelor actului de control și procedurii de contestare;

– Alinierea la principiile europene și internaționale privind inspecția muncii (independență funcțională, eficiență, transparență, prevenție, cooperare interinstituțională), în concordanță cu acquis-ul social și cu Convențiile OIM nr. 81, 129 și 155.

B) Gradul de transpunere a actului juridic al UE:

Prezentul proiect nu transpune o directivă specifică, ci contribuie la implementarea coerentă în dreptul intern a principiilor consacrate la nivelul Uniunii Europene în materia securității și sănătății în muncă și a supravegherii respectării dreptului muncii (în special spiritul Directivei-cadru 89/391/CEE) prin:

– corelarea normelor procedurale din Legea nr. 140/2001 cu cadrul general al controlului de stat din Legea nr. 131/2012;

– instituirea unui mecanism unitar pentru actele și măsurile post-control (prescripții, măsuri restrictive, raportare, contestare) armonizat cu Codul administrativ și Codul contravențional;

– consolidarea rolului preventiv și consultativ al ISM, în linie cu standardele UE/OIM privind inspecția muncii.

În consecință, gradul de transpunere este indirect, la nivel de principii și mecanisme procedurale.;

C) Nu sunt reglementări noi.

Nu se introduc reglementări noi ale UE. Proiectul urmărește corelarea internă și operaționalizarea standardelor deja asumate prin legislația națională.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezenta inițiativă legislativă urmărește armonizarea cadrului juridic național privind inspecția muncii cu Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81, 129 și 155, prin consolidarea rolului Inspectoratului de Stat al Muncii și prin instituirea unor norme procedurale clare privind modul de efectuare a controlului de stat.

Modificările propuse asigură coerența normativă dintre Legea nr. 140/2001 și Legea nr. 131/2012, clarifică competențele inspectorilor de muncă, reglementează actele de control și garanțiile persoanelor supuse verificării, contribuind astfel la alinierea Republicii Moldova la standardele europene și internaționale în domeniul protecției lucrătorilor.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru asigurarea consultărilor publice și participării societății civile în acest proces, proiectul a fost publicat pe pagina web: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15429

Proiectul de lege urmează a fi supus avizării în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

Avizele asupra proiectului urmează a fi anexate după recepționarea acestora.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 *cu privire la actele normative*.

Rezultate privind expertizele asupra proiectului urmează a fi anexate după recepționarea acestora.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Modificarea unor acte normative (*Legea nr.140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat*)

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu implică resurse umane sau financiare.

Secretar de Stat

Mihai-Gabriel CIOBANU